

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด และมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การดำเนินงานพัฒนาประเทศจะได้ผลดีและประสบผลสำเร็จได้เร็วยิ่งขึ้น ถ้าได้รับความร่วมมือจากเยาวชนซึ่งเป็นผู้ที่ยึดมั่นแนบแน่นในความคิดความเห็นอันเกาพนสมัย และเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในความคิดเห็นสมัยใหม่พร้อมที่จะปรับคนให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งยังเป็นผู้ที่กระตือรือร้นที่จะทำงานเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของตนให้ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันเยาวชนก็อาจจะเป็นผู้ที่ถูกปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตลอดจนทำลายสิ่งที่ดีงามซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างสรรค์มาด้วยความเข้าใจผิด รู้เท่าไม่ถึงการณ์และความนึกหวัง เนื่องจากไม่ได้รับในสิ่งที่ตนปรารถนา ฉะนั้นจึงจำเป็นที่ "ผู้ใหญ่" ในปัจจุบันและเยาวชนซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตจะต้องประสานความเข้าใจอันดีต่อกัน ผู้ใหญ่จะต้องวางรากฐานที่ดีและมั่นคงให้แก่เยาวชนตั้งแต่วัยเด็ก จะต้องให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่ดี มีสุขภาพดีทั้งทางกายและทางจิตใจ

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน การศึกษาของเด็กมีชื่อเป็นการเรียนเพื่อความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นโอกาสที่จะฝึกทักษะที่สำคัญ เช่น การอ่าน การฟัง การแสดงความคิดเห็น การทดลอง การแสดงฝีมือต่าง ๆ ซึ่งจะเป็รากฐานแห่งการประกอบอาชีพ งานอดิเรก ตลอดจนสร้างทัศนคติที่ดีงาม เช่น ทัศนคติในทางวิทยาศาสตร์ ความมีใจกว้างขวาง รู้จักฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้คิดเปรียบเทียบว่าสิ่งใดดีกว่าสิ่งใด ไม่เชื่องมง่ายในสิ่งไรเหตุผล ไม่มีอุปาทาน มีทัศนคติในทางประชาธิปไตย คือรู้จักเคารพความคิด

---

๑ ญาณ สุวรรณสิทธิ์, "เยาวชนกับการพัฒนาประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, ฉบับที่ ๘ (มีนาคม ๒๕๑๔), หน้า ๑ - ๒.

เห็นของผู้อื่น มีความเข้าใจที่วาทศิลป์และความรับผิดชอบเป็นที่ควบคู่กันไปเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ นอกจากจะเรียนได้จากโรงเรียนแล้ว เด็กยังอาจได้รับจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การฟังปาฐกถา และการอภิปราย การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น วิทยุเป็นวิทยุที่ กำลังเสาะแสวงหาสิ่งที่น่าสนใจ และตื่นเต้นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง สื่อมวลชนต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วจึงเข้าถึงจิตใจของเด็กวัยรุ่นอย่างลึกซึ้ง สิ่งเหล่านี้จึงนับว่ามีอิทธิพลสำคัญต่อความประพฤติของเด็กวัยรุ่น ถ้าสื่อมวลชนเหล่านี้เสนอตัวอย่างที่คน ภาพยนตร์ ละคร วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงชีวิตของคนที่ทำดีได้ดี ให้ความรู้ทางศิลปวิทยา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ย่อมจะให้ความประทับใจ และปลูกฝังรสนิยมที่ดีให้แก่เด็กของเรา ในทางตรงข้ามหนังสือพิมพ์ซึ่งเสนอข่าววัยรุ่นที่ฆ่าตัวตาย อีกรีกครึกโครมจนเจ้าตัวนี้กว่าคนเป็นพระเอก สื่อมวลชนเหล่านี้ย่อมทำให้เด็กเกิดอาการคลั่งไคล้ต่าง ๆ ไมว่าจะเป็นสิ่งที่จะนำมาจากต่างประเทศ หรือสร้างในประเทศไทย ก็ย่อมเป็นเหตุของปัญหาวัยรุ่นเท่า ๆ กับยอมทำให้จิตใจของเด็กวัยรุ่นเสื่อมโทรมลง

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลมาก เข้าถึงมวลชนทุกระดับทุกระดับ ไม่ว่าเด็ก ผู้ใหญ่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา นอกจากจะให้ความบันเทิงและให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการศึกษาให้เรียนรู้ข่าวสาร ยังเป็นการส่งเสริมสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประชาชนทั่วไป เป็นการพัฒนาประเทศ เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมประจำชาติ และส่งเสริมภาษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะสามารถจะแพร่หลายไปได้อย่างดีและเข้าถึงประชาชนโดยทั่วไป โทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โทรทัศน์มีส่วนใกล้ชิดกับคน และมีพลังอำนาจในการให้ข้อสนเทศและความเพลิดเพลินต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้ควรใช้โทรทัศน์เพื่อประโยชน์ทางการ

^๒ นาฏเจดีย์ว สุมาวงศ์, "วัยรุ่น," สมาคมนักศึกษาแห่งประเทศไทย, ฉบับที่ ๕, หน้า ๓๕ - ๕๘.

^๓ เกษม ศิริสัมพันธ์, "การสื่อสารมวลชน ความหมายและอิทธิพล," การสัมมนาสื่อสารมวลชนครั้งที่ ๑ เรื่องอิทธิพลและความรับผิดชอบของสื่อสารมวลชน (พระนคร: โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, ๒๕๐๗), หน้า ๒๓.

ศึกษาของผู้ใหญ่และเด็กใหม่มากที่สุด

โทรทัศน์โดยตัวของมันเองก็เป็นเครื่องมือทรงประสิทธิภาพที่สุดอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่ง
พร้อมจะทำงานเพื่อให้เราบรรลุจุดประสงค์และการแก้ปัญหาอันยิ่งใหญ่ต่าง ๆ มากมายได้ แต่ที่เป็น
ความหวังอย่างยิ่งในโลกขณะนี้ก็คือ จะใช้โทรทัศน์เพื่อปฏิวัติการศึกษา อันได้แก่การช่วยให้คนส่วน
ใหญ่ได้รับการศึกษาอย่างดีทั่วถึง ปรับปรุงและยกระดับการเรียนการสอนและรับหน้าที่การศึกษาใน
อนาคตซึ่งจะต้องเผชิญปัญหาการให้การศึกษาแก่ประชากรซึ่งทวีจำนวนขึ้นอย่างมากมาช้านาน ขณะเดียวกับที่
กับที่ทวีราคาความรู้อย่างสูงต่าง ๆ ตามหลังโดยรวดเร็ว และของใช้จำเป็นอย่างมากมายจนอาจไม่มีรัฐบาลใดรับ
ภาระได้เลย

กิจการด้านโทรทัศน์ถูกแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทใหญ่ คือ

- ๑. โทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial TV.) เป็นการเปิดเพื่อการค้า การโฆษณา
สินค้าต่าง ๆ เช่นที่เปิดในประเทศไทยปัจจุบัน
- ๒. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational TV.) เป็นการเปิดเพื่อการศึกษาโดย
เฉพาะ เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส แคนาดา ญี่ปุ่น อังกฤษ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลมองเห็นคุณค่า
ของการศึกษาและเพื่อช่วยให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนทั่วถึงกัน
- ๓. โทรทัศน์กึ่งการศึกษาและการค้า (Non-commercial Educational TV.) เป็น
การรวมเอาทั้งการค้าและการศึกษาอยู่ในสถานีเดียวกัน โดยการแบ่งเวลาออกเพื่อสอนและโฆษณา
ต่าง ๆ เพื่อให้สถานีได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการค้า

๔ คาราวัลย์ เกษทอง, "โทรทัศน์กับการศึกษา," วิทยาสาร, (๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕),
หน้า ๑๖.

๕ วีระ พุกกลาง, "บทบาทของโทรทัศน์กับการศึกษา," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ,
ฉบับที่ ๕ (เมษายน ๒๕๑๔), หน้า ๓๘.

โทรทัศน์ช่วยในการสอนอย่างไรบ้าง

๑. โทรทัศน์สามารถช่วยสร้าง ประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน ช่วยอธิบาย นำเอา วิทยาการที่ยากแก่การเข้าใจ หรือที่ครูผู้สอนไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ และโดยธรรมชาติ ของสื่อกลางชนิดนี้ สามารถสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากสามารถได้เห็นภาพได้ยินเสียงและ สร้างความคิดขึ้น

๒. โทรทัศน์สามารถติดตามการกระทำได้โดยตรงตั้งแต่เริ่มต้น การติดตามการเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นให้ปรากฏแนวความคิด ภาพพจน์และอารมณ์ในเวลาอันสั้น ซึ่งผู้เรียน นั่งอยู่ในห้องโดยไม่ต้องเปลี่ยนสถานที่ไปอยู่ในที่เกิดเหตุจริง ๆ โทรทัศน์ช่วยสามารถปรับความคิดให้ ตรงตามความเป็นจริง และแตกต่างตามโปรแกรมที่จัด ทั้งเป็นสื่อที่ให้ความยืดหยุ่นเห็นอย่างชัดเจน

๓. ลักษณะพิเศษของโทรทัศน์อีกอย่างหนึ่งคือ ความเป็นจริงเป็นจัง แม้ภาพในโทรทัศน์ จะออกมาคล้าย ๆ กับภาพยนตร์และบางทีมีการบันทึกเสียงด้วย แต่ชุมชนทางโทรทัศน์จะได้รับอิทธิพล ทางความเป็นจริงมากกว่าภาพยนตร์ ภาพที่ออกมาจากโทรทัศน์จะทำให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นจริงมีความ หมายและดูเป็นธรรมชาติ และมีอิทธิพลต่อการศึกษามากกว่าภาพยนตร์ ด้วยเหตุนี้เองการ สอนทางโทรทัศน์จึงมีส่วนสำคัญที่สุดเท่าที่เทียบเคียงได้ และอาจจะช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ทันที ซึ่ง ขณะเดียวกันผู้สอนอาจจะไม่อยู่รวมด้วยก็ได้

ประเทศไทยมีสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑๕๖ สถานี โทรทัศน์ทั้งขาวดำและสี ๘ สถานี ส่วน เป็นของรัฐบาลทั้งสิ้น แมแต่บริษัทไทยโทรทัศน์จำกัดที่ดำเนินในรูปของรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นต่างก็มา จากหน่วยราชการ โดยกรมประชาสัมพันธ์เป็นหุ้นใหญ่ จึงถือได้ว่าวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์อยู่ใน ความควบคุมของราชการทั้งในแง่เป็นเจ้าของ และในแง่เจ้าหน้าที่ทางราชการทำงาน การที่ทางราชการครอบครองและดำเนินการดังกล่าว แทนที่จะทำให้รายการต่าง ๆ เป็นที่ชื่นชอบ และ อำนวยประโยชน์อย่างค้ำยำเยม สภาพโดยทั่วไปกลับไม่เป็นที่พอใจเท่าใดนัก จอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติตั้งข้อสังเกตว่า วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ในบ้านเรามุ่งปรับปรุง และขยาย

๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕.

งานด้านเทคนิคการรับส่งมากเกินไป จนทำให้คุณภาพของรายการด้อยลง และโคกลาวว่า "ในปัจจุบันมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่ประชาชนเป็นไปทั่วว่ารายการวิทยุกระจายเสียงก็ดี รายการวิทยุโทรทัศน์^{๕๕} ที่จัดกันอยู่มีคุณภาพไม่ดีพอ รายการบางรายการยังเป็นพื้นเป็นภัยต่อชุมชน^{๕๖}"

นีโคลัส เบนเนตต์ เขียนไว้ใน "Television : Media for Miseducation ?" ตอนหนึ่งว่า ตามความหมายที่แท้จริงการศึกษามีโทษการถ่ายทอดความรู้ระหว่างครูกับนักเรียนอย่างที่เขาใจกันเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการที่แต่ละคนหรือกลุ่มชนได้รับความคิด ทักษะ ความสนใจ ทักษะหรือความรู้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ประชาชนย่อมมีโอกาสศึกษาได้จากวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ไม่ยิ่งหย่อนกว่าสิ่งแวดลอมอื่น ๆ เลย โดยเฉพาะในประเทศไทยมีสถานีวิทยุถึง ๑๕๒ สถานีโทรทัศน์ถึง ๘ แห่ง วิทยุและโทรทัศน์จึงมีสภาพเป็นครูและโรงเรียนให้แก่ประชาชนโดยปริยาย ต่อความสำคัญเช่นนี้หากย้อนกลับไปพิจารณารายการวิทยุและโทรทัศน์อีกครั้งจะสรุปได้ว่า รายการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นตามสถานีวิทยุและโทรทัศน์ยังไม่ได้อบรมคุณความดีทางการศึกษามากมายเท่าที่ควร^{๕๗}

Wilber Schramm และบูรณงานของเขาได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เวลาในการชมโทรทัศน์ของเด็ก ปรากฏว่าเด็กอายุ ๓ ขวบ ใช้เวลาดูโทรทัศน์ ๔๕ นาทีต่อวัน (วันจันทร์ - วันศุกร์) เด็กอายุ ๕ ขวบ การชมโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณ ๒ ชั่วโมงต่อวัน เด็กอายุ ๖ ขวบ จนถึงเกรด ๖ ซึ่งเป็นวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น การชมโทรทัศน์อยู่ระหว่าง ๒ - ๒ ๑/๒ ชั่วโมง

^{๕๕} เสถียร จันทิมาธร, "ศูนย์ผลิตรายการความหวังใหม่สำหรับสื่อมวลชนไทย ?," วิทยาสาร, (๘ สิงหาคม ๒๕๑๕), หน้า ๔.

^{๕๖} เสถียร จันทิมาธร, แปลจาก "Television : Media for Miseducation ?"

^{๕๗} Wilber Schramm, Television in the Lives of Gun Children, Stanford, Calif, 1961, p.30

ก่อนวัน เด็กระหว่างเกรด ๕ - ๘ การชมโทรทัศน์จะสูงขึ้นเล็กน้อยประมาณ ๓ ชั่วโมงต่อวัน และการชมโทรทัศน์จะค่อย ๆ ลดต่ำลงจนถึงเกรด ๑๒ (อายุประมาณ ๑๗ ปี) การชมโทรทัศน์จะอยู่ระหว่าง ๒ - ๒ ชั่วโมงอีก ตัวเลขเหล่านี้เป็นการชมโทรทัศน์ประจำวันธรรมดา สำหรับวันเสาร์อาทิตย์ การชมจะเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยเฉลี่ย ๑ - ๑ ชั่วโมง

จะเห็นได้ว่าเด็กวัยรุ่นใช้เวลาในการชมโทรทัศน์ในวันหนึ่ง ๆ ระหว่าง ๒ - ๒ ชั่วโมง ไม่มีวันเสาร์อาทิตย์ ทำให้เด็กมีโอกาสที่จะได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์มากกว่าสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น การจัดรายการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชมทางด้านการศึกษายังนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับรายการบันเทิง เช่น การจัดแนวรายการของสถานีโทรทัศน์ของ ๗ มีเวลาสำหรับบันเทิงรอยละ ๖๐ ชาวต่าง ๆ รอยละ ๑๕ วิชาการและความรู้รอยละ ๑๐ แนวโน้มของการจัดรายการบันเทิงมีมากเกินไป การจัดรายการเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ควรจะทำอย่างยิ่ง เพราะโทรทัศน์เป็น "window on the world" จะช่วยให้เด็กได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน การจะจัดรายการให้โดยดีควรจะคำนึงถึงความต้องการของผู้ชม โดยเฉพาะผู้ชมที่อยู่ในวัยรุ่น การช่วยให้เขามีประสบการณ์และความรู้ในทางที่ถูกที่ควร จะทำให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง "ความนิยมของเด็กวัยรุ่นต่อโปรแกรมการศึกษาทางโทรทัศน์" เพื่อทราบถึงความนิยมและความต้องการของเด็กวัยรุ่นในด้านการศึกษาที่เขาต้องการให้ทางสถานีโทรทัศน์จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เขา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ก. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความนิยมของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

ทั้ง ๕ ของในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข. วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑๐ เสถียร จันทิมาธร, เรื่องเดิม, หน้า ๕๐

๑. เพื่อทราบความนิยมของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาของสถานีโทรทัศน์ของ ๔, ๑๒, ๗ ชาวคำ และของ ๓ และ ๕ ดี

๒. เพื่อศึกษาว่าเด็กได้รับประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาเล็กน้อยเพียงใด

๓. เพื่อทราบรูปแบบของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่อยู่ในความนิยมของเด็กวัยรุ่น

๔. เพื่อทราบความยาวของระยะเวลาของรายการที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็กวัยรุ่น

๕. เพื่อทราบความต้องการในด้านเนื้อหาสาระของรายการที่เด็กวัยรุ่นต้องการให้สถานีโทรทัศน์จัดใหม่ขึ้น

๖. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะให้สถานีโทรทัศน์จัดรายการเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น

* สมมติฐานของการวิจัย

เด็กวัยรุ่นนิยมชมรายการการศึกษาทางโทรทัศน์น้อย

เด็กวัยรุ่นชายและหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความนิยมของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อการชมรายการโทรทัศน์ที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของสถานีโทรทัศน์ของ ๔, ๑๒ และ ๗ ชาวคำ และของ ๓ และของ ๕ ดี

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนสายสามมัญ และสายอารีย์ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ.๓ - ๕ มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี โรงเรียนที่ได้รับเลือกมีดังนี้

๒.๑ ร.ร.วัดนวลนรดิศ

- ๒.๒ ร.ร. วัดบวรนิเวศน์
- ๒.๓ ร.ร. ทวีธาภิเศก
- ๒.๔ ร.ร. วัดรางบัว
- ๒.๕ ร.ร. สวนกุหลาบ
- ๒.๖ ร.ร. สามเสนวิทยาลัย
- ๒.๗ ร.ร. วัดจี้โนรส
- ๒.๘ ร.ร. เบญจมราชดาลัย
- ๒.๙ ร.ร. สตรีศรีสุริโยทัย
- ๒.๑๐ ร.ร.ศึกษานารี
- ๒.๑๑ ร.ร. สตรีวัดระฆัง
- ๒.๑๒ ร.ร. สมถวิล
- ๒.๑๓ ร.ร. พิพัฒนา
- ๒.๑๔ ร.ร. รุจีเสวี
- ๒.๑๕ ร.ร. โรจนเสวี
- ๒.๑๖ ร.ร. ปิยะวิทยา
- ๒.๑๗ ร.ร. เทเวศน์ศึกษา
- ๒.๑๘ ร.ร. ภาวตะวิทยา
- ๒.๑๙ ร.ร. แสงศึกษา
- ๒.๒๐ ร.ร. ชนบุรีศึกษา
- ๒.๒๑ ร.ร. วิมุลย์เสวีศึกษา
- ๒.๒๒ วิทยาลัยพานิชยกรรมพระนคร
- ๒.๒๓ โรงเรียนพณิชยกรรมราชดำเนิน
- ๒.๒๔ โรงเรียนเพาะช่าง
- ๒.๒๕ โรงเรียนการช่างวัดราชสีหการาม

๓. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่นำมาวิจัยครั้งนี้ เป็นรายการที่สถานีโทรทัศน์ทั้ง ๕

ของในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จัดเสนอในปี ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖

๔ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด ๕๗๐ คน

ชอกลงเมืองชนของการวิจัย

ตัวอย่างประชากรทั้งหมด ๕๗๐ คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
มหานคร ถือเป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่น

๒. รายการโทรทัศน์ที่จัดขึ้นตามสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ชมทางด้านภาษา
ศิลปะ วัฒนธรรม และรายการที่ส่งเสริมความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ ชาว ศาสนา ศิลปกรรม พลานา
มี ถือเป็นรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

คุณค่าของการวิจัย

๑. เป็นแนวทางในการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ
ของผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมได้รับประโยชน์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
๒. เป็นแนวทางให้สถานีโทรทัศน์ปรับปรุงรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้มีคุณค่าและ
ประโยชน์แก่ผู้ชม
๓. เป็นการเสนอแนะให้สถานีโทรทัศน์จัดรายการโทรทัศน์เพื่อศึกษามากขึ้น
๔. เป็นการเสนอแนะให้สถานศึกษาใช้ประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ที่จัดขึ้นเพื่อการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

- ความนิยม หมายถึง ความชอบของเด็กวัยรุ่นส่วนมากที่มีต่อรายการโทรทัศน์
- เด็กวัยรุ่น หมายถึง เด็กนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี ซึ่งกำลังเรียน
อยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา
๒๕๐๕
- โปรแกรมการศึกษาทางโทรทัศน์ หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ใน
กรุงเทพมหานคร จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้ชมในด้านภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม

ธรรม ศีลธรรม ศาสนา และพยานามัย รวมทั้งรายการที่จัดเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และส่งเสริมให้ชุมชนมีความรอบรู้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศและต่างประเทศ รายการต่าง ๆ ดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในโรงเรียน แต่เป็นรายการที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญาความใคร่รู้ใคร่เรียนให้แก่เด็กวัยรุ่น

* การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วปรากฏว่า ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการโทรทัศน์ทั่ว ๆ ไป และมีการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียน แต่ยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยเฉพาะ ตลอดจนความต้องการของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

การวิจัยในประเทศ

ในปี ๒๕๐๒ นิกา กอคีรี^๑ ได้ศึกษาอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กวัยรุ่นที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔, ๕ และ ๖ ตลอดจนต้องการศึกษาความสนใจโดยทั่วไปของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อการโทรทัศน์ ซึ่งทางสถานีได้จัดเสนอโดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับนี้ ในโรงเรียนมัธยมสายสามัญซึ่งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด ๖ โรงเรียน จำนวนประชากรที่ไ้ในครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย ๒๕๐ คน และหญิง ๑๕๐ คน

* ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เด็กส่วนใหญ่ใช้เวลาในการชมโทรทัศน์และชมเฉพาะรายการที่คนสนใจเท่านั้น ส่วนใหญ่ทำการบ้านเสร็จแล้วจึงชมโทรทัศน์ เด็กส่วนใหญ่สามารถชมโทรทัศน์ได้โดยอิสระ มีเพียงส่วนน้อยที่ถูกผูกปรองกำหนดเวลาในการชมโทรทัศน์ เด็กที่ชมโทรทัศน์ติดต่อการชมต่อเนื่องกันนี้ให้ความเห็น

^๑ นิกา กอคีรี, อิทธิพลของโทรทัศน์ต่อการศึกษา (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๒)

ว่า การชมโทรทัศน์ทำให้คนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ และอาจนำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนได้ คือให้ผลดีมากกว่าผลเสีย สำหรับผลเสียที่จะได้รับจากสื่อมวลชนชนิดนี้เป็นประการแรก คือ ทำให้สุขภาพทรุดโทรม นักเรียนจำนวนร้อยละ ๗๗.๕๐ ให้ความเห็นว่า โทรทัศน์ให้ความรู้รอบตัวเป็นอย่างดี ส่วนทางด้านผู้ปกครองจะสนับสนุนให้เด็กดูเฉพาะรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากกว่าแนะนำ

ในปี ๒๕๐๔ กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ^{๑๒} ได้ทำการสำรวจ "อิทธิพลของภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ต่อเยาวชนไทย" การสำรวจทำโดยส่งแบบสอบถามไปยังบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เยาวชนที่มีอายุระดับต่าง ๆ กัน นอกจากนี้อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองยังมีอาชีพต่าง ๆ กันอีกด้วย คือมีทั้งข้าราชการ ครู พ่อค้า ประชาชน

จากผลการสำรวจปรากฏว่า เด็กอายุ ๕ - ๒๑ ปี ยกเว้นอายุระหว่าง ๑๔ - ๑๗ ปี ชมภาพยนตร์โดยเฉลี่ยแล้วเดือนละ ๕ ครั้ง ส่วนเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปีลงไป ชมโทรทัศน์อย่างน้อยเดือนละ ๑ ชั่วโมง ส่วนเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๑ ปี จะชมโทรทัศน์อย่างน้อยเดือนละ ๓ ชั่วโมง สำหรับอิทธิพลของภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมของเยาวชน จะมีกับเยาวชนที่มีอายุ ๑๐ - ๑๓ ปี เท่านั้น คือมีอิทธิพลทำให้บุคคลเหล่านั้นนิยม ประพฤติ ปฏิบัติตามอย่างคารา ๗ ตลอดจนให้ความสนใจและให้ความนิยมเป็นพิเศษ

รายการโทรทัศน์ที่เยาวชนชอบชมมีรายการการ์ตูน รายการสำหรับเด็ก และภาพยนตร์บันเทิงเรื่องต่าง ๆ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๔ - ๑๗ ปี ไม่ชอบภาพยนตร์โทรทัศน์ประเภทใดเป็นพิเศษ ส่วนเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ - ๒๑ ปี ชอบภาพยนตร์ประเภทข่าวและสารคดี สำหรับความสนใจในภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ เยาวชนอายุระหว่าง ๒ - ๕ ปี ให้ความคิดเห็นว่าชอบภาพยนตร์การ์ตูนมากที่สุด ส่วนเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๑๓ ปี ชอบภาพยนตร์การ์ตูนและตลกขบขัน ทางด้านผู้ปกครอง ส่วนมากจะให้การสนับสนุนในการชมภาพยนตร์ประเภทประวัติศาสตร์

^{๑๒} กองเผยแพร่การศึกษา, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, "อิทธิพลของภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ต่อเยาวชนไทย (พระนคร: โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, ๒๕๐๔), หน้า ๗๖.

ชาวสารคดีและการดูมากที่สุด ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า ภาพยนตร์ประเภทที่ตื่นเต้น โทรมไม่เหมาะจะให้เด็กของคนชม นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า การชมภาพยนตร์และโทรทัศน์ทำให้เยาวชนเป็นหนุ่มเป็นสาวเร็วเกินวัย และยังทำให้จิตใจพุ่งชน กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย และยังจะแย่งเวลาการทำกรบ้าน การดูตำราบทพจนานุกรมเรียนอีกด้วย จากการศึกษาวิจัยได้ขอเสนอแนะว่า ควรมีการควบคุมเยาวชนในการชมโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ตลอดจนควรจะได้มีการปรับปรุงทั้งภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์เพื่อเยาวชนจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าผลเสีย

ในปี ๒๕๐๗ พรรณน้อย เพ็ญลักษณ์เดชา^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการรายการโทรทัศน์ในปี ๒๕๐๖" โดยออกแบบสอบถามและส่งไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๕ โรงเรียน จำนวน ๔๖๕ คน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนส่วนมากชอบวงวิทย์ และโทรทัศน์มากที่สุดเมื่อเวลาว่าง และนักเรียนส่วนมากชอบชมโทรทัศน์มากกว่าวิทยุ
๒. เวลาที่ชมโทรทัศน์มากที่สุดคือเวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๓. เด็กนักเรียนส่วนมากสนใจและต้องการชมภาพยนตร์โทรทัศน์ประเภทโศกนาฏและการ์ตูน
๔. รายการที่นักเรียนต้องการให้จัดบ่อยครั้ง คือรายการหาปัญหา ตอบปัญหา เพราะรายการเหล่านี้ให้ความรู้รอบตัวและประโยชน์ต่อการเรียน
๕. รายการที่นักเรียนส่วนมากเห็นว่าควรที่จะเพิ่ม คือรายการดนตรีสากล
๖. รายการที่นักเรียนส่วนมากไม่ชอบคือรายการโฆษณาสินค้า
๗. เมื่อเปรียบเทียบความสนใจในรายการโทรทัศน์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองปรากฏว่าผู้ปกครองสนใจรายการชาวสารคดีเป็นอันดับแรก และชอบรายการภาพยนตร์เป็นอันดับรองลงมา

^{๑๓} พรรณน้อย เพ็ญลักษณ์เดชา, ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการรายการโทรทัศน์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗), หน้า ๖๕.

ส่วนนักเรียนรอบและสนใจรายการภาพยนตร์บันเทิง เป็นอันดับแรก และสนใจรายการดนตรีเป็นอันดับรองลงมา

๘. ภาพยนตร์โทรทัศน์ที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ ประเภทลึกลับ สืบสวน และขอบละคร ประเภทตลกขบขัน

เมื่อเปรียบเทียบแล้วปรากฏว่า การชมโทรทัศน์มีผลดีมากกว่าผลเสีย และไม่ใดกระทบกระเทือนต่อการเรียนหรือสุขภาพของนักเรียนแต่ประการใด ผู้วิจัยเรื่องนี้ได้ขอเสนอแนะว่า ผู้ปกครองควรกำหนดเวลาในการชมโทรทัศน์ของเด็กและควรฝึกให้เด็กรู้จักดู และจงจำความรู้จากโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ ควรจะเพิ่มรายการประเภทข่าว สารคดี ฟิลิป และวัฒนธรรม เพราะจะเป็นประโยชน์แก่เด็ก อีกทั้งควรลดภาพยนตร์ประเภทโศกนาฏ อาชญากรรม และควรจัดรายการที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมาเสนอ เพื่อจะได้ให้เด็กชมแต่สิ่งที่ดีงาม จะช่วยลดปัญหาเด็กวัยรุ่นได้

ในปี ๒๕๐๘ ปฏิพัทธ์ กระจ่างอินทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น" เพื่อสำรวจความสนใจของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในการชมภาพยนตร์โทรทัศน์ และอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อเด็กวัยรุ่น โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิตในจังหวัดพระนครและธนบุรี ประชากรที่ใช้มีนักเรียน ๔๓๘ คน และผู้ปกครองจำนวน ๔๒๕ คน การวิเคราะห์ผลได้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ แล้วใช้ไคสแควร์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเด็กวัยรุ่นชายและหญิง และผู้ปกครองจากการวิเคราะห์ผลปรากฏดังต่อไปนี้ คือ

๑. ในการชมโทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่นชายหญิง เด็กวัยรุ่นหญิงสนใจชมภาพยนตร์วิทยาศาสตร์มากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นชายชอบภาพยนต์สงคราม และภาพยนตร์จารกรรมมากที่สุด
๒. วันและเวลาที่เด็กชายและเด็กหญิงวัยรุ่นชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด คือเวลา ๑๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. และจะใช้เวลาดูสัปดาห์ละ ๑๓ ชั่วโมง ๕๐.๘ นาที
๓. สาเหตุที่ชอบภาพยนต์แต่ละประเภทนั้น เนื่องมาจากชมแล้วได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และบางเรื่องเป็นตัวอย่างที่ดี

ปฏิพัทธ์ กระจ่างอินทร์, อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘)

๔. การให้คำแนะนำ การห้ามชมรายการ และกำหนดเวลาชมโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับวัยของเด็กวัยรุ่นที่อายุน้อยได้รับการกำหนดเวลาในการชม และได้รับการห้ามชมรายการมากกว่าเด็กโต แต่เด็กโตได้รับการแนะนำในการดูรายการต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่อายุน้อย นอกจากนี้ยังขึ้นกับการศึกษาของผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองมีการศึกษาอยู่ในระดับสูง จะให้คำแนะนำในการชมโทรทัศน์มากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

๕. ภาพยนตร์โทรทัศน์เมื่อพิพลตอเด็กวัยรุ่นทั้งในแง่ดีและแง่เสีย

ในแง่ดี

๑. ช่วยในการสังคมน ทำให้เด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงได้มีเรื่องสนทนากับเพื่อน เข้าสังคมนได้ดี และทำให้ทราบวิถีปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
๒. ช่วยในการศึกษาเล่าเรียนเป็นบางวิชา เช่น วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาไทย
๓. ช่วยเพิ่มความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชนต่างชาติ
๔. ช่วยให้รู้จักคนควหาความรู้ และมีความทะเยอทะยานในการทำงาน
๕. เป็นการประหยัดรายจ่ายที่จะออกไปเที่ยวหย่อนใจนอกบ้าน และยังเป็นการฝึกฝนหย่อนใจที่ดีกว่าอย่างอื่น

ในแง่เสีย

๑. ทำให้เด็กวัยรุ่นเป็นหนุ่มเป็นสาวเร็ว อยากมีคู่มากโดยเฉพาะเด็กชาย
๒. ทำให้เด็กชอบเวียนแบบ และประพฤติอย่างพระเอก ผู้ร้าย ชอบเล่น และพกอาวุธ โดยเฉพาะเด็กชาย
๓. ชอบใช้คำพูดตามแบบอย่างที่ชมจากภาพยนตร์ ซึ่งส่วนมากเป็นคำแสดง เป็นศัพท์แปลก ๆ
๔. ภาพยนตร์บันเทิงทางโทรทัศน์มีผลต่อจิตใจเด็ก ทำให้เด็กเห็นเรื่องชกตอย การใช้อาวุธทำร้ายร่างกายเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้ยังทำให้เสียสุขภาพ มีเด็กส่วนน้อยเท่านั้น ที่เห็นว่าจะทำให้กระทบกระเทือนต่อผลการเรียน

ในปี ๒๕๑๒ พรี รังสิกุล^{๑๕} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อรายการโทรทัศน์ในปี ๒๕๑๑" ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนส่วนมากมีเครื่องรับโทรทัศน์ที่บ้าน ผู้ที่ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์จะไปดูที่บ้านใกล้เคียงหรือไม้อู่เลย
๒. เวลาที่นักเรียนชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด คือวันธรรมดา เวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. และวันเสาร์อาทิตย์ เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. และเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
๓. รายการโทรทัศน์ที่นักเรียนชอบดูมากที่สุด คือรายการภาพยนตร์โทรทัศน์ ละครโทรทัศน์ และรายการทนายปัญหา
๔. นักเรียนส่วนมากดูโทรทัศน์ หลังจากทำการบ้านเสร็จแล้ว และดูเฉพาะรายการที่สนใจ เมื่อไม่ได้ดูโทรทัศน์นักเรียนส่วนมากรู้สึกเฉย ๆ
๕. ประเภทของภาพยนตร์โทรทัศน์ที่นักเรียนชอบมาก คือ ภาพยนตร์ลึกลับ สืบสวน และละครที่ชอบมากคือประเภทตลกขบขัน
๖. ครูและบุคลากรสนับสนุนให้นักเรียนดูรายการโทรทัศน์ที่เป็นประโยชน์ แต่ไม่ได้กำหนดเวลาในการดูโทรทัศน์
๗. นักเรียนส่วนมากมีความเห็นว่า การดูโทรทัศน์มีประโยชน์ คือ ได้รับความรู้ และมีโทษ คือทำให้เสียเวลาในการดูหนังสือ และหลังจากดูโทรทัศน์แล้ว ผลการเรียน สุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิตของนักเรียนส่วนมากปกติ
๘. รายการโทรทัศน์ที่นักเรียนต้องการใหม่เพิ่มเติม คือรายการภาพยนตร์ การ์ตูน โคนาโด ละครตลก รายการคนตรี และรายการทนายปัญหา

001342

^{๑๕}พรี รังสิกุล, ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อรายการโทรทัศน์ ในปี ๒๕๑๑ (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑)

ในปี ๒๕๑๒ นพรัตน์ ศรีประทุม^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์" ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. นิสิตชาย และหญิงมีความสนใจต่อรายการโทรทัศน์มากพอสมควร นิสิตชายและหญิงส่วนมาก ชมโทรทัศน์ทุกวัน เวลาที่ดูมากที่สุดคือ ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. และดูประมาณวันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง

๒. รายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่ตามสถานีต่าง ๆ ให้ประโยชน์ทางด้านการดำรงชีวิตมากกว่าทางด้านการศึกษา

๓. อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ต่อนิสิตในด้านพฤติกรรมต่าง ๆ มีมากพอสมควร เมื่อชมโทรทัศน์แล้ว นิสิตอยากเป็นบุคคลที่ชื่นชอบบ้าง และได้นำข้อคิดทั้งหลายที่ได้จากการชมภาพยนตร์ มาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

๔. เมื่อชมภาพยนตร์แล้วผลการเรียนยังคงเป็นปกติ ซึ่งแสดงว่ารายการโทรทัศน์ไม่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนิสิต ถ้านิสิตรู้จักแบ่งเวลาในการชมรายการใดถูกต้อง

ในปี ๒๕๑๓ ศิริรัตน์ เจริญศักดิ์^{๑๗} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจรายการโทรทัศน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจในการชมโทรทัศน์มากพอสมควร นักเรียนส่วนมากชมโทรทัศน์ทุกวัน และส่วนมากชมโทรทัศน์ที่บ้านของตนเอง นักเรียนจะชมโทรทัศน์ในช่วงเวลา ๑๘ - ๒๐ น. นักเรียนชมโทรทัศน์ประมาณวันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง นักเรียนหญิงชมโทรทัศน์ประมาณวันละ ๓๐ นาที - ๑ ชั่วโมง

๒. นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงสนใจในการชมรายการโทรทัศน์ประเภทเกี่ยวกับ

^{๑๖} นพรัตน์ ศรีประทุม, การวิเคราะห์ความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒)

^{๑๗} ศิริรัตน์ เจริญศักดิ์, ความสนใจรายการโทรทัศน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์สำหรับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓)

ความรู้ คนตรี ภาพยนตร์บันเทิง รายการอภิปราย รายการอนามัย สุขภาพจิต รายการกีฬา รายการสารคดี อยู่ในระดับปานกลาง และสนใจรายการกีฬาเล็กน้อย

แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นเพศปรากฏว่า

นักเรียนชายส่วนใหญ่สนใจรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และรายการข่าวมากที่สุด

ผู้ค

นักเรียนหญิงส่วนใหญ่สนใจรายการข่าว รายการภาษาและวรรณคดีมากที่สุด

นักเรียนส่วนใหญ่เห็นวารายการข่าว ภาษา และวรรณคดี วิทยาศาสตร์ ปรัชญาสารคดี ภาพยนตร์สารคดีให้ประโยชน์มาก

๓. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า คุณภาพของรายการต่าง ๆ คือพอสมควร และรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่จัดอยู่ตามสถานีโทรทัศน์ในจังหวัดพระนคร มีรายการบันเทิง และคนตรีมาก และให้ประโยชน์ทางด้านการดำรงชีวิตมากกว่าทางด้านการศึกษา

๔. รายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่มีอิทธิพลต่อนักเรียนพอสมควร เพราะนักเรียนรู้สึกว่าได้ข้อคิดที่จะนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทั้งในด้านการแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพูด

๕. สำหรับอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เมื่อชมโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันแล้ว ปรากฏว่าผลการเรียนของนักเรียนส่วนมากปกติ แสดงว่าโทรทัศน์ไม่มีอิทธิพลเป็นภัยต่อการเรียนเลย

ในปี ๒๕๑๓ รัญจวน มีประคินธุ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน" ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ฐานะทางครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนไม่มากนัก

รัญจวน มีประคินธุ์, อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓)

นักเรียนส่วนมากจะเลือกชมรายการโทรทัศน์ตามความสนใจของนักเรียนเอง

๒. รายการที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือภาพยนตร์บันเทิง นักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชอบภาพยนตร์ฝรั่ง แต่นักเรียนโรงเรียนพินิจวิทยาระชาสร์ชอบภาพยนตร์ไทย

๓. ลักษณะการชมโทรทัศน์ทั่ว ๆ ไป ปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนจะเหมือนกัน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์วันละ ๒ ชั่วโมงขึ้นไป และรอบดูเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. สำหรับวันเสาร์อาทิตย์ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

๔. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า รายการโทรทัศน์ให้ประโยชน์ทางด้านชีวิตประจำวัน และความบันเทิงมากกว่าให้ประโยชน์ทางการศึกษา

๕. โทรทัศน์เมื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการจ่ายเอาค่าพูดที่เป็นภาษาสะแลงมาไข่มากที่สุด

๖. การชมโทรทัศน์ทำให้เกิดผลของการเรียนเป็นปกติ

การวิจัยของต่างประเทศ

ในปี ๑๙๕๕ Joseph K. Balogh ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Television Viewing Habbits of High-School Boys" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อจะสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างเวลาเรียน เวลาพักผ่อน และเวลาชมโทรทัศน์ เพื่อทราบประโยชน์ที่ได้จากการชมโทรทัศน์ในด้านการศึกษา เพื่อทราบอิทธิพลของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนซึ่งกำลังเรียนในเกรด ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ จำนวน ๑๐๓ คน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนเกรด ๑๐ เฉลี่ยแล้วชมโทรทัศน์ประมาณสัปดาห์ละ ๒๐ ชั่วโมง นักเรียนเกรด ๑๑ ชมสัปดาห์ละ ๑๕.๓๐ ชั่วโมง และนักเรียนเกรด ๑๒ ชมประมาณสัปดาห์ละ ๑๐ ชั่วโมง

๒. นักเรียนส่วนมากชมโทรทัศน์วันเสาร์อาทิตย์มากกว่าวันธรรมดา ในวันธรรมดาชมโทรทัศน์ประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง วันเสาร์อาทิตย์ชมโทรทัศน์ประมาณ ๒ - ๓ ชั่วโมง

๑๘ Balogh, Joseph K., "Television-Viewing Habit of High School Boys," Educational Research Bulletin, March 11, 1959 : pp.60 - 71

๓. จากการเปรียบเทียบการใช้เวลาในการศึกษา การพักผ่อน และการชมโทรทัศน์ ปรากฏว่า นักเรียนเกรด ๑๐ ใช้เวลาเพื่อการศึกษา ๑๕ ชั่วโมง ใช้เวลาชมโทรทัศน์และพักผ่อนอย่าง
ละ ๒๐ ชั่วโมง นักเรียนเกรด ๑๑ ใช้เวลาสำหรับศึกษา ๑๐ ชั่วโมง ใช้เวลาดูโทรทัศน์และพักผ่อน ๑๕ ชั่วโมง และ ๑๘ ชั่วโมงตามลำดับ นักเรียนเกรด ๑๒ ใช้เวลาเพื่อการศึกษา ๘ ชั่วโมง
เวลาสำหรับดูโทรทัศน์และพักผ่อน ๑๐ และ ๑๗ ชั่วโมงตามลำดับ

๔. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการดูโทรทัศน์ ปรากฏว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นสูงจะได้รับประโยชน์มากกว่านักเรียนที่ศึกษาในระดับต่ำ เพราะฉะนั้นนักเรียนชั้นต่ำกว่าจะดูรายการบางอย่างไม่เข้าใจ แต่เด็กเรียนประมาณ ๗๐% เห็นว่าการชมโทรทัศน์ทำให้มีความรู้มากขึ้น

๕. บิดามารดาจะคอยควบคุมดูแลให้เด็กโตชมรายการที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์รวมทั้งกำหนดเวลาดูด้วย รายการโทรทัศน์ที่ผู้ปกครองห้ามไม่ให้เด็กชมคือรายการเกี่ยวกับการฆาตกรรม นอกจากนี้เด็กจะหงุดหงิดอารมณ์เสียจุก่อน จึงจะได้รับอนุญาตให้ชมโทรทัศน์

๖. จากการวิจัยนี้ นักเรียนส่วนมากชอบดูโทรทัศน์มากกว่าอย่างอื่น เพราะนักเรียนได้ทั้งความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีสิ่งทำให้ตื่นเต้น แม้ว่าการปกครองจะควบคุมการชมโทรทัศน์อย่างเข้มงวด เพอร์เซ็นต์การชมโทรทัศน์ของนักเรียนก็ยังสูงอยู่ในรายการตามการศึกษาและรายการเพื่อสันทนาการ

๗. ความสนใจของนักเรียนในการชมโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับวัยด้วย คือเด็กเล็กชอบดูการ์ตูน โตขึ้นมาชอบเทพนิยาย วิทยุชอบเรื่องตลกขบขัน

ในปี ๑๙๕๕ Paul Blaushard ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โทรทัศน์" เกี่ยวกับผลการสอนของนักเรียนที่เรียนด้วยตนเองทางโทรทัศน์ เพื่อความสำเร็จจากการเรียนทางโทรทัศน์ ตลอดจนกองการทราบพื้นฐานทางการศึกษาและปัญหาต่างๆ ที่มีต่อครูผู้เรียน ผู้วิจัยได้ประชากรทั้งหมด ๔๗ คน เป็นนักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์ โดยสุ่มตัวอย่างมาจาก ๔ รัฐ วิจัยดำเนินการในประชากรก่อนคำถามที่ออกในรายการโทรทัศน์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- ๑. การเรียนจากโทรทัศน์ได้ผลสำเร็จ นักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์เพียงส่วนน้อยที่สอบ
- ๒. พื้นฐานระดับความรู้ของผู้เรียนทางโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียน

๑๘ Paul Blaushard, "Television", A.V. Communication Review, (January-February, 1961), pp.40 - 41.

๓. ปัญหาที่มักเรียนเหล่านี้ประสบและจะมีผลต่อผู้เรียน คือหนังสือและตำราที่จะใช้คนควรมีไม่เพียงพอ

ในปี ๑๙๖๒ Glenn W. Thompson ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children's Acceptation of Television Advertising and the Relation of Tele-viewing to School Achievement" วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

๑. เพื่อจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนของเด็กกับเวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์
๒. เพื่อจะศึกษาการยอมรับสินค้าทาง ๆ ที่โฆษณาทางโทรทัศน์
๓. เพื่อศึกษาการตัดสินใจของเด็กในการซื้อสินค้าที่โฆษณาทางโทรทัศน์ว่าสัมพันธ์กับความเฉลียวฉลาดและระยะเวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์หรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัยใช้ประชากรเป็นเด็กเกรด ๓ จำนวน ๑๐๐ คน โดยเลือกจากโรงเรียนในย่านศูนย์กลางของชุมชนในรัฐเพนซิลวาเนีย ประชากรที่เลือกมีอายุต่าง ๆ กัน อายุเฉลี่ยประมาณ ๘.๕๐ I.Q. เฉลี่ยประมาณ ๑๐๒.๕ เด็กพวกนี้มาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน ให้เด็กตอบแบบสอบถามผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ความเข้าใจและความรู้ที่เด็กได้รับในการโฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์มีมาก แต่ไม่ขึ้นกับความฉลาดและระยะเวลาที่เด็กดู
๒. ความฉลาดของเด็กมีผลน้อยมากในการยอมรับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่โฆษณาทางโทรทัศน์ แต่จะมีนัยสำคัญสัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงที่ชม
๓. เด็กที่ไม่ค่อยฉลาดจะใช้เวลาดูโทรทัศน์นานและมากกว่าเด็กฉลาด แต่ความสัมพันธ์ของผลทางการเรียนต่ำ ไม่ได้มีสาเหตุจากการดูโทรทัศน์
๔. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ดูโทรทัศน์ จะมีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับในผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาน้อยมาก สินค้าใหม่ ๆ ที่โฆษณาจะได้รับความสนใจมาก ซึ่งไม่ขึ้นกับจำนวน

เวลาที่ดูโฆษณาในเรื่องนั้น ๆ

ในปี ๑๙๖๕ Chales Winich^{๒๒} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "How People Perceive Education Television" วิจัยดำเนินการวิจัย ทำโดยโทรศัพท์ไปยังกลุ่มคนที่อยู่ในเมือง ตามแต่ละคนว่าเขาได้ชมโทรทัศน์เพื่อการศึกษามากน้อยเท่าใด และทำการ สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ประชากร ๓๙๒ คน เป็นผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษามาก และจำนวน ๓๙๒ คนเป็นผู้ที่ไม่ได้ชมรายการ ประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างทางฐานะ สังคม และ เศรษฐกิจ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษามากและไม่ชมรายการจะมีความคิด เห็นแตกต่างกัน ผู้ชมรายการเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในด้านการศึกษาสูงกว่าผู้ไม่ชมรายการ และผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษามากเป็นผู้ที่ถึงนโยบายทางการศึกษา ผู้ชมรายการโทร ทัศน์ให้ความเห็นว่า โทรทัศน์เพื่อการศึกษามิควรจัดทำเพื่อแข่งขันกับรายการเพื่อความบันเทิง แต่ควร จะทำให้แตกต่างกว่า และจัดรายการเพื่อเสริมสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษามาก

ในปี ๑๙๖๗ Irving R. Merrille^{๒๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Open Circuit Television in Continuing Education for the Healthy Professions" วิธีการ คำเนินการวิจัยทำโดยให้พยาบาลจำนวน ๑๒๐ คน ชมรายการโทรทัศน์ ๑ ชุด ประกอบด้วย ๒ รายการ เป็นเวลา ๗ สัปดาห์ นางพยาบาลจาก ๓ เมืองชมรายการ โดยชมรายการที่บ้าน และมีนางพยาบาลกลุ่มหนึ่งชมรายการที่โรงพยาบาล ตอนสุดท้ายมีการวัดผลการเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า นางพยาบาล ๑๐๘ คน จากจำนวน ๑๒๐ คน สำเร็จหลักสูตรเป็นผู้ ชมรายการทางบ้าน ๕๕ คน และผู้ชมรายการที่โรงพยาบาล ๕๔ คน นางพยาบาลที่ชมรายการที่

^{๒๒} Winich, Charles, "How People Perceive Educational Television," A.V. Communication Review, Vol 14, Spring - Winter, 1966, p.281

^{๒๓} Merrille Irving R., "Open Circuit Television in Continuing Education for The Healthy Professions," A.V. Communication Review Vol 15, Spring-Winter 1967, p.451

บ้านจะมีคะแนนในการทดสอบความสัมฤทธิ์ผลสูงกว่านางพยาบาลที่ชมรายการเป็นกลุ่มที่โรงพยาบาล
 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์วงจร เปิดประสบความสำเร็จในการเรียนวิชานามัยซึ่งจัดเป็นราย
 การที่ต่อเนื่องกัน

ในปี ๑๙๗๐ Findahl Olle ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Effect of Visual
 Illustration upon Perception and Retention of News Programmes"

การวิจัยนี้เพื่อจะศึกษาบทบาทของภาพพิมพ์สัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารที่ออกอากาศทางโทรทัศน์
 ภาพที่ประกอบข่าวจะแสดงผลแตกต่างกัน และจะมีการวัดประเมินผลความจำเกี่ยวกับข่าวและการ
 รับรู้ข่าวการวิจัยพบว่า การเลือกภาพประกอบข่าวจะมีอิทธิพลต่อความจำเนื้อหาข่าว และมีอิทธิพลต่อ
 การรับรู้ข่าวด้วย เนื้อหาข่าวที่ทำให้จดจำได้มากที่สุดเป็นข่าวที่มีภาพยนตร์ประกอบ และข่าวที่จำได
 น้อยที่สุด คือข่าวที่อ่านโดยผู้รายงานข่าวที่ปรากฏตัวให้เห็นทางจอโทรทัศน์ และข่าวที่ได้ยินแต่เสียง
 ไม่เห็นภาพ ข่าวที่มีภาพยนตร์ประกอบจะน่าสนใจและให้ความรอบรู้มากกว่าข่าวที่มีภาพนิ่งประกอบ
 ไม่มีความแตกต่างในด้านความจำที่น่าสนใจ เกิดระหว่างการเสนอข่าวที่มีภาพยนตร์ประกอบ และข่าวที่
 มีภาพนิ่งประกอบ ผู้ชายมีแนวโน้มที่จะจดจำความรู้ออกจากรายการข่าวมากกว่าผู้หญิง เด็กจะจดจำ
 ข่าวได้ดีกว่าคนเฒ่าอายุ และผู้ที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าจะจดจำเนื้อหาข่าวได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

Olle Findahl, "The Effect of Visual Illustration upon Perceptions and Retention of News Programmes," A.V. Communication, Vol 20, Number 2 Summer 1972, pp.216 - 217